

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про фермерське господарство» щодо врегулювання права користування земельними ділянками фермерським господарством»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фермерське господарство» щодо врегулювання права користування земельними ділянками фермерським господарством» розроблений у зв'язку з необхідністю врегулювання процедури переходу прав та обов'язків користувача від фізичної особи до створеного нею фермерського господарства.

На сьогодні вбачається, що норми чинного законодавства України чітко не врегулюють процедуру оформлення переходу прав та обов'язків користувача від фізичної особи до створеного нею фермерського господарства, що негативно відбивається на єдності правозастосовної практики в цих відносинах.

Так, відповідно до статті 12 Закону України «Про фермерське господарство» землі фермерського господарства можуть складатися із, зокрема, земельної ділянки, що використовується фермерським господарством на умовах оренди.

Згідно зі статтею 19 Закону до складу майна фермерського господарства (складеного капіталу) можуть входити: будівлі, споруди, облаштування, матеріальні цінності, цінні папери, продукція, вироблена господарством в результаті господарської діяльності, одержані доходи, інше майно, набуте на підставах, що не заборонені законом, право користування землею, водою та іншими природними ресурсами, будівлями, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права (в тому числі на інтелектуальну власність), грошові кошти, які передаються членами фермерського господарства до його складеного капіталу.

Відповідно до частини другої статті 20 Закону майнові права, що входять до складеного капіталу фермерського господарства, передаються йому на визначений у статуті термін.

З наведених норм права вбачається, що фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію на земельних ділянках, наданих їм в оренду для ведення фермерського господарства. При цьому фермерське господарство створюється після набуття громадянином, який виявив бажання створити фермерське господарство, права користування земельною ділянкою. Землі фермерського господарства складаються, у тому числі із земельних ділянок, що використовується ним на умовах оренди. Право користування такими земельними ділянками зазначається в його статуті, який має містити відомості про земельну ділянку, а також термін, на який передається це майнове право.

Отже, після укладення громадянином договору оренди земельної ділянки державної та комунальної власності для ведення фермерського господарства та створення цим громадянином фермерського господарства права й обов'язки орендаря такої земельної ділянки за договором оренди землі переходять від громадянина до фермерського господарства з дня проведення його державної реєстрації.

Подібні висновки неодноразово викладались Великою Палатою Верховного Суду, зокрема, у постановках від 13 березня 2018 року у справі № 348/992/16-ц, від 22 серпня 2018 року у справі № 606/2032/16-ц, від 31 жовтня 2018 року у справі № 677/1865/16-ц, від 27 березня 2019 року у справі № 574/381/17-ц, від 26 червня 2019 року у справі № 628/778/18, від 02 жовтня 2019 року у справі № 922/538/19.

Враховуючи вищевикладене, доцільно врегулювати процедуру оформлення переходу прав та обов'язків користувача земельною ділянкою від фізичної особи до створеного нею фермерського господарства.

2. Мета та завдання прийняття законопроекту

Метою законопроекту є врегулювання процедури переходу прав та обов'язків користувача земельною ділянкою від фізичної особи до створеного нею фермерського господарства.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Проектом закону пропонується внести зміни до Закону України «Про фермерське господарство», якими передбачається встановити, що у разі набуття громадянином в користування земельної ділянки державної та/або комунальної форми власності для ведення фермерського господарства в установленому законодавством порядку та створення ним фермерського господарства, права й обов'язки користувача такої земельної ділянки переходять від громадянина до фермерського господарства з дня проведення його державної реєстрації, як юридичної особи. Після проведення державної реєстрації фермерського господарства, як юридичної особи, та переходу до нього прав і обов'язків користувача земельною ділянкою, таке фермерське господарство здійснює державну реєстрацію відповідного права користування земельною ділянкою на підставі документів, визначених у Законі України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» та поданого ним договору користування землею державної та/або комунальної власності, укладеного засновником цього фермерського господарства, та реєстраційного документу, що посвідчує створення фермерського господарства.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

У відповідній сфері правового регулювання діють Конституція України, Земельний кодекс України, Закон України «Про фермерське господарство».

5. Фінансово – економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття законопроекту забезпечить врегулювання процедури переходу прав та обов'язків користувача від фізичної особи до створеного нею фермерського господарства.

Народний депутат України

Валерій ГНАТЕНКО

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Гнатенко Валерій Сергійович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000D60C3100E409DC00
Дійсний до: 28.11.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
260д9/І-2026/122170 від 26.05.2026

2241686